

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Komparativna književnost i informacijske nauke				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Organizacija znanja				
Šifra/kod	FIL KOI 428	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	ECTS: 6 (KK i info. nauke); 2 (info. nauke i druga stud. grupa
Ciklus studija	II	Semestar	1	NPP 2019/2020	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof. dr. Senada Dizdar			
	Kontakt podaci	Kabinet: 212 E-mail: senada.dizdar@ff.unsa.ba Telefon: 0038733 253 193	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Doc. dr. Džejla Khattab			
	Kontakt podaci	Kabinet: 159 E-mail: dzejla.khattab@ff.unsa.ba Telefon: 0038733 253 172	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	2P+2S=4				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj ovoga kolegija jest da studenti/ce kroz usvajanje kategorijalnog aparata koji se koristi u području organizacije znanja, spoznaju dimenzije (processe i sisteme) područja organizacije znanja i razumiju promjenu bibliotečke paradigme. Steći će se temeljna znanja o metapodacima, njihovim načelima i najznačajnijim modelima, te produbiti znanja o konceptualnim sistemima za organizaciju informacija (FRBR, FRAD, IFLA LRM). Analizirat će se novi konceptualni modeli koji nastaju kao rezultat saradnje baštinskih ustanova (FRBRoo, PRESSoo)				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Povezivanje standarda i konceptualnih modela namjenjenih za razmjenu bibliografskih metapodataka u mrežnom okruženju s ciljem poboljšanja dostupnosti dokumenata.				
SDG (cilj održivog razvoja)	Jačanje napora za zaštitu i očuvanje svjetske kulturne i prirodne baštine; Osigurati javni pristup informacijama i zaštitu osnovnih sloboda u skladu sa nacionalnom legislativom i međunarodnim ugovorima.				
Ishodi učenja	<i>Znanje:</i> Povezati teorijske principe i konceptualne modele sistema za organizaciju				

	<p>znanja sa stvarnim i savremenim problemima u upravljanju dokumentima u baštinskom sektoru</p> <p><i>Vještine:</i> Preopoznati modele i standarde namjenje za razmjenu bibliografskih metapodataka u mrežnom okruženju</p> <p>Provjeriti ispravnost odabranih sistema za organizaciju znanja i pravila za obradu građe na odabranom korpusu.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Kritički prosuditi i preporučiti relevantne nadolazeće tehnologije i inovacije u svrhu poboljšanja interoperabilnosti sistema, Ovladati elementima Dublinskog skupa</p>
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Kategorijalni aparat vezan za organizaciju znanja: podatak, informacija, znanje, znanost, informacijski sistemi. ETAKSA komunikacijski model, objekti učenja i informacijska pismenost u e-okruženju.
2.	Promjena bibliotečke paradigme. Predstavljanje promjena unutar bibliotečkog diskursa koje se odnose na osnovne bibliotečke entitete: knjigu (eKnjiga), katalog (eKatalog), korisnika (krajnji korisnik) i bibliotekara (informacijski stručnjak).
3.	Tradicionalni sistemi za pohranjivanje i pretraživanje informacija. Novi sistemi i metode vezane za sadržajnu obradu podataka. Ontologije i izrada tezaurusa.
4.	Karakteristike savremenog web okruženja. Ideja semantičkog weba. Bibliografski podaci i semantički web. Pripreme za izradu seminarskih radova
5.	Nova paradigma bibliografske organizacije i konceptualni sistemi za organizaciju znanja. FRBR - Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa; FRAD - Uvjeti za funkcionalnost autoriziranih podataka; FRASAD - Uvjeti za funkcionalnost predmetnih autoriziranih podataka; IFLA LRM - IFLA-in konceptualni model za bibliografske informacije
6.	Konceptualni modeli u dizajnu baza podataka i katalogizaciji. Metodologija izrade studije FRBR; tehnika analize entiteta; entiteti, atributi, odnosi bibliografskih i preglednih podataka
7.	Novi konceptualni modeli u baštinskim ustanovama: FRBRoo, PRESSoo; objektno-orijentirani modeli kao novi modeli analize podataka. Pripreme za izradu seminarskih radova.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Konsolidirani ISBD i njegova primjena na neknjižnoj građi.
10.	Metapodaci i identifikatori. Koncept povezanih podataka (<i>engl.</i> linked data)
11.	Sadržajna obrada elektroničkih izvora i sadržajna obrada neknjižne građe: Dublinski osnovni skup elemenata metapodataka (<i>engl.</i> Dublin Core Metadata Element Set, DCMES).
12.	Uloga metapodataka u digitalnoj humanistici.
13.	Organizacija znanja i informacijska pismenost. Korisnički upiti i strategije pretraživanja (korisnički aspekt)

14.	Korisnički upiti i strategije pretraživanja (korisnički aspekt)
15.	Obrana seminarskih radova
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici: frontalni, grupni i individualni rad Metode: Predavanje, razgovor, diskusija, pismeni radovi, usmeno izlaganje Upotreba prezetnacija u izvođenju nastave (PPT) i nastavnog materijala pohranjenog na sistemu učenja na daljinu <i>Biser</i> , dostupan na http://biser.ff.unsa.ba/																									
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>Max 10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Pismeni ispiti</td> <td>30</td> <td>Max 30%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Seminarski rad i usmeno izlaganje</td> <td>40</td> <td>Max 40%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Usmeni ispit</td> <td>20</td> <td>Max 20%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>			R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	Max 10%	2.	Pismeni ispiti	30	Max 30%	3.	Seminarski rad i usmeno izlaganje	40	Max 40%	4.	Usmeni ispit	20	Max 20%	Ukupno: 100 bodova		
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																							
1.	Pohađanje nastave	10	Max 10%																							
2.	Pismeni ispiti	30	Max 30%																							
3.	Seminarski rad i usmeno izlaganje	40	Max 40%																							
4.	Usmeni ispit	20	Max 20%																							
Ukupno: 100 bodova			100%																							
	Obrazloženje: <ol style="list-style-type: none"> Student dobija po 1 bod za prisutvo na predavanjima. Pripreme za ispitne aktivnosti i sami ispiti ne ulaze u ovo bodovanje – max:10, min: 6 bodova Pismeni ispit sastoji se od testa znanja koji ima nekoliko paralelnih formi. Svaka forma testa razlikuje se po itemima, ali je bodovana na isti način – max: 30, min:17 bodova Seminarski rad se ocjenjuje na sljedeći način (max: 40, min: 22 boda): <ol style="list-style-type: none"> Dosljedno korištenje literature i odgovor na temu - 15 bodova Struktura rada i jasnoća u pismenom izražavanju – 10 bodova Poticanost i originalnost – 5 bodova Javni nastup, prezentiranje sadržaja – 10 bodova Usmeni dio ispita se ocjenjuje na sljedeći način (max 20, min 10 bodova): <ol style="list-style-type: none"> Reprodukcija i dosljedno interpretiranje odgovora – 5 bodova Povezivanje teorijskih koncepata i bibliotečke prakse – 5 bodova Razumijevanje filozofije informacijske pismenosti – 5 bodova Sposobnost vrednovanja i samovrednovanja – 5 bodova 																									
Skala ocjenjivanja	Minimum - 55 bodova, maximum - 100 bodova Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:																									

	<p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p><i>Obavezna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dizdar, S. Od podataka do metapodatka. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2011. Str. 197-306. • Dublin Core Metadata. Dostupno na URL: http://dublincore.org/documents/2007/06/04/abstract-model/ (24.5.2020.) • Reynolds, R. ISSN, Identifikatori metapodaci u digitalnom svijetu. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske. 47, 1-2 (2004). str. 17-29. Dostupno na: http://www.hkdrustvo.hr/vjesnik/files/VBH_1-2_2004_Reynolds.pdf(24.5.2024.) • Rowly, J., Farrow, J. Organizing Knowledge : An introduction to managing access to Information. ed. Aldershot. England : Grower, 2000. • Svenonius, E. Intelektualne osnove organizacije informacija. Lokve: Benja, 2005. • Tillett, B. What is FRBR? A Conceptual Model for the Bibliographic Universe. Library of Congress Cataloging Distribution Service, 2003, Revised February 2004. Dostupno na: https://www.loc.gov/cds/downloads/FRBR.PDF (5.11.2024.) • Willer, M. ISBD: od objedinjenog standarda prema standardu za objavljivanje bibliografskih podataka kao povezanih podataka. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 59, 1/2(2016), 1-23. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/178462 (12.12.2024.) <p><i>Dodatna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Chowdhury, G. G. Introduction to modern information retrieval. London : Library Association Publishing,1999. • Handžić, M., Dizdar, S. Picturing the Past: A Case of Knowledge Management Application in Archaeology. // Conference: 12th International Forum on Knowledge Asset Dynamics (IFKAD 2017), At St.Petersburg, Russia, Volume:pp. 1251-1261. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/317548750_Picturing_the_Past_A_Case_of_Knowledge_Management_Application_in_Archaeology (24.5.2020.) • Handžić, M., Dizdar, S. Knowledge Management Meets Humanities: A Case Study of Diplomatic Correspondence Visualisation. // Conference: 11th Forum on Knowledge Asset Dynamics - Towards a New Architecture of Knowledge: Big Data, Culture and Creativity (IFKAD 2016), Volume: pp. 1445-1457. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/304150344_Knowledge_Management_Meets_Humanities_A_Case_Study_of_Diplomatic_Correspondence_Visualisation (24.5.2020.) • Lankaster, F. W. Indexing und Abstracting in Theory and Practice. Second ed. Illionis : GraduateSchool of Library and Information Science, 1998. • Smiraglia, R. P. Bibliographic families and superworks. // Understanding FRBR: what it is and how it will affect our retrieval tools / edited by Arlene

	<p>G. Taylor. Westport, Conn. ; London : Libraries Unlimited, cop. 2007. Str.73-86.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Willer, M; Dunsire, G. Bibliographic Information Organization in the Semantic Web. Chandos Publishing, 2013. • (FRBR) IFLA-ina Studijska skupina za uvjete za funkcionalnost bibliografskih zapisa. Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa : završni izvještaj. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (IFLA study group on the functional requirements for bibliographic records. Functional requirements for bibliographic records : final report. München : Saur, 1998) • (FRAD) Uvjeti za funkcionalnost autoriziranih podataka : konceptualni model / uredio Glenn E. Patton, IFLA-ina Radna skupina za Uvjete za funkcionalnost i obrojčavanje autoriziranih zapisa (FRANAR) ; odobrili stalni odbori IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju i Sekcije za klasifikaciju i indeksiranje, ožujak 2009 ; [s engleskog preveo Tomica Vrbanc]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Dostupno na: https://www.hkdrustvo.hr/datoteke/1470 (14.9.2024.) • (FRSAD) Uvjeti za funkcionalnost predmetnih autoriziranih podataka : konceptualni model / IFLA-ina Radna skupina za Uvjete za funkcionalnost predmetnih preglednih zapisa (FRSAR) ; urednice Marcia Lei Zeng, Maja Žumer i Athena Salaba ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za klasifikaciju i indeksiranje u lipnju 2010. ; [preveo s engleskog Predrag Perožić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2012. • (FRBROO 2.4) Definition of FRBROO: a conceptual model for bibliographic information in object-oriented formalism / International Working Group on FRBR and CIDOC CRM Harmonisation; editors: Chryssoula Bekiari, Martin Doerr, Patrick Le Bœuf, Pat Riva. Version 2.4. November 2015. Dostupno na: https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/FRBRoo/frbroo_v_2.4.pdf (2.8.2024.) ili FRBR: object-oriented definition and mapping from FRBRER, FRAD and FRSAD. Dostupno na: https://cidoc-crm.org/frbroo/sites/default/files/FRBRoo_V2.4.pdf (2.8.2021.) • (IFLA LRM) IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije: definicija konceptualnog referentnog modela kao okvira za analizu neadministrativnih metapodataka koji se odnose na knjižnične izvore /[uredili] IFLA-ina Skupina za pregled FRBR-a, urednička skupina za objedinjavanje Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer; [prijevod s engleskog Mirna Willer, Ana Barbarić]. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020.
Napomene	<p>Usmeni dio ispita imaju pravo polagati studenti/ice koje su položile pismeni i odbranile seminarski rad.</p> <p>Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova osvojenih tokom semestra. Svaki element ima propisani minimum bodova koji moraju biti osvojeni kako bi se ti bodovi uzeli u obzir.</p>

Seneca Dizdara

